

Turizm ve Tanıtma

TÜRKİYENİN DONATELLO'SU

Istanbulun İstiklâl caddesindeki olgunlaşma Enstitüsünün teşhir salonunda 11-2 - 20-2-1967 tarihleri arasında iki kadın sanatçımızın açtığı bakır-mine karışımı küllük, mumluk, iğne; yüzük; kibritlik; resimlik; küpe, bilezik ve istavroz sallantılı kolye - turist ten çok yerli alıcısı bol - serginin tam karşısında genç bir Türk heykeltıraşının tahta ve mermer heykelleri yer almıştı.

Bir sanat meşheri için flüoresant ışıklı loş salon, hiç de iç açıcı değildi. Ama buna rağmen, adsız bir Anadolu demircisinin şöhreti, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinin damını çoktan asmıştı. Bu sergide biz, mubalâğaya kapılmadan, Michelangelo'nun öncüsü Donatello'nun Türkiye'de yeniden doğuşunu kutladık.

Heykeltıraş Cevdet Bilgin hayat hikâyesinde bakın ne diyor:

«1-1-1932 de, Tunceli'nin Pertek kasabasında doğdum. İlkokula orada başladım. Sivas Sanat Enstitüsünü bitirerek hayata demirci olarak atıldım. Sanata olan arzum ve bağlılığımdan örs ve çekicimi heykel yapmakta kullandım. Bu yüzden, para yerine huzur kazandım. Heykeli çok seviyorum. Tabiat sevgimi ancak onunla buutlandırıp, şekillendiriyorum.

1960 dan sonra, bir banka bursu ile Çekoslovakya'da seramik ve porselencilik tahsil ettim. Bugün mermer heykeller yaptım. Yarın hangi malzeme elime geçerse, yine heykel yapacağım.»

Baskı masrafını karşılamak için 5 TL. sına satmaya mecbur kaldığı tanıtma broşürünün önsözünde, açık kalblikle özür dileyor:

«Yakın zamana kadar sergi yeri bulamayışım, parçaların büyük olması ve bunların dışında halledemediğim diğer bazı güçlükler yüzünden, bu

küçük katalogda krokilerini bulduğunuz mermer - ağaç - demir ve bakır heykellerimin tamamını teşhir edemedim, saygılarımla...»

Istanbul'da açılan ilk mermer heykel sergisine getirilen eserlerin nakline 2500 TL. sı ödendiğini ve heykellerin sigortalanmadığını YENİ GAZETE'de yayınlanan bir röportajdan öğrendik. Evet, yıllardır Türkiye'de ağır eserlerin ve değerli sanatçının dilsiz ve yoksun kaderi buydu. Lâkin dokuz heykel, dokuz gün gözlerimizde konuştu, gönül-

caktır? Devlet Sanat Şurasının ünlü üyeleri, Eski ve Yeni Eserleri Koruma Derneklerinin sayın yöneticileri nelerdesiniz?

Batının modern müzelerini ve sanat galerilerini gezmiş bir meslekdaşım, Cevdet Bilgin'in mermerden yaptığı; KEREM ile ASLI'sı karşısında heyecanlanarak. «Neden bu eseri Devlet Operası hemen satın almaz?» diye hayıflanmıştır? Sert yontulmuş KEREM, erkekliliği ve egemenliği; işlenip cilâlanmış ASLI, kadınsal yumuşaklığı ve şef-

Heykeltıraş Cevdet Bilgin ve iki eseri ...

İçimizde uçtu. Sanat tarihi kitaplarındaki ve gezi izlenimlerindeki anılarımızı coşturdu.

Dış ülkelerin Senato ve Millet Meclisi, Bakanlık binaları, adalet sarayı, opera; müze ve parkları genç sanatçı kuşağının eserleriyle bezenmiştir. Oradaki büyük turistik otellerin holünde sanat galerileri açılmıştır. Fakat bizde çocukluğumuzun kamu parklarından ayrılan eski bronz ve mermer heykeller, pişkin bir umursamazlıkla, özel otellerin ve köşkerin bahçelerine taşınmıştır.

Böyle bir ortamda, genç sanatçı kuşağımızı kim koruya-

kati ifadelendirmiştir.

Bu ikilide Cevdet Bilgin, kuvvetlerin muvazenesi fikrini en sâde şekilde gerçekleştirmiştir. Ve Donatello örneğinde olduğu gibi, iki vücuttan mürekkep bir gurup konusunu ele almış ve iki insan vücudundan tek bir organik kompozisyon yaratmıştır. Diğer münferit eserleri ile Cevdet Bilgin, modern konturla zamanın soyut zevkine ne kadar uymuş olduğunu da ispatlamıştır.

Pek yakında Taksim gezisinde açılacak Şehir Galerisinde, heykeltıraş Cevdet Bilgin'in tüm eserlerini görmek;

Ercüment Melih ÖZBAY

elbet Türk sanatının şöhike müjdesi olacaktır.